
5 POZIOM RAM KWALIFIKACJI – BRAKUJĄCE OGNIWO

Strategicznym celem rozwoju Polski jest zbudowanie gospodarki i społeczeństwa wiedzy. Taki cel wymaga rozwoju kapitału ludzkiego odpowiedniego dla potrzeb rynku pracy oraz rozwiniętej demokracji. Niekorzystne czynniki demograficzne występujące w Polsce wymagają poprawy tego kapitału poprzez wzrost wykształcenia społeczeństwa, w tym dalszego wzrostu liczby osób kształcących się na poziomie wyższym. Obecny system szkolnictwa wyższego opisany w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK) oferuje, jako pierwszy stopień kształcenia, studia ulokowane na 6 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Polska Rama zwiera 8 poziomów kwalifikacji pełnych, a wśród nich poziom 5, lokujący się pomiędzy świadectwem maturalnym (poziom 4) a dyplomem licencjata i inżyniera (poziom 6). Na poziomie 5. obecnie nie jest przyznawana żadna, wydawana przez szkoły wyższe, kwalifikacja pełna. Zatem z punktu widzenia szkolnictwa wyższego jest to poziom „pusty”. Czy tak być powinno i czy polskie uczelnie nie mogłyby z pożytkiem prowadzić programów kształcenia na tym poziomie?

Odpowiedzi na to pytanie poszukiwał projekt badawczy: *Piąty Poziom Krajowych Ram Kwalifikacji* prowadzony wspólnie przez Fundację Rektorów Polskich (FRP) i firmę Pearson Central Europe w latach 2013-2016. Jego celem było rozpoznanie zasadności i możliwości wprowadzenia do systemu polskiego szkolnictwa wyższego kwalifikacji 5. poziomu PRK oraz potencjalnych skutków takiego kroku, z wykorzystaniem doświadczeń międzynarodowych oraz analizy potrzeb polskiej gospodarki i społeczeństwa. Wyniki badań potwierdzają, że 5 poziom może stanowić ważny czynnik rozwoju kapitału ludzkiego w Polsce, zaś uczelnie widzą w programach prowadzących do uzyskania kwalifikacji na poziomie 5. PRK interesującą szansę na nową formę edukacji – zapewniającą dobrą jakość kształcenia, wychodzącą naprzeciw potrzebom studentów, pracodawców i samych uczelni, lepiej integrującą ofertę szkół polskich z programami bolońskiego „krótkiego cyklu”. Uczestniczące w projekcie uczelnie opracowały - dla siedmiu kierunków

studiów - projekty konkretnych programów prowadzących do uzyskania kwalifikacji umieszczonych na 5 poziomie PRK. Przebadane także zostały procedury rekrutacji (z maturą czy bez?), mechanizmy wewnętrznego i zewnętrznego zapewniania jakości, możliwość uznawania efektów kształcenia zdobytych w drodze doświadczenia zawodowego i inne praktyczne aspekty wdrożenia takich programów. W toku seminariów, konferencji i wywiadów pomysł poddano dyskusji i zaczerpnięto opinii podstawowych interesariuszy na ten temat. Zgromadzono pokaźny zbiór argumentów pozwalających podjąć racjonalną decyzję dotyczącą włączenia programów 5 poziomu do oferty szkół wyższych. Opinie te są w przeważającej części pozytywne: poziom 5 może i powinien stać się elementem systemu szkolnictwa wyższego, pod kilkoma wszelako, warunkami. Pierwszym z nich jest zapewnienie mu formalnego statusu zbliżonego do poziomów 6-8 na mocy stosownych aktów prawnych. Te stwierdzenia są szczególnie ważne w kontekście formułowania założeń do nowej Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. W jej założeniach powinna się znaleźć dyskusja i propozycja dotycząca 5. poziomu.

Wyniki badań związanych z realizacją projektu można znaleźć w publikacjach FRP pt.: „*Poziom 5 – brakujące ogniwo?*” {cz. I, II i III}, które można znaleźć na stronie internetowej FRP pod adresem: www.frp.org.pl/publikacje. Ich uaktualnioną syntetyczną wersję będzie zawierała publikacja konferencyjna.